

JÁCHYME, HOĎ HO DO STROJE! Jan Keller bez cenzury o tom, jak se český premiér radí s umělou inteligencí jak vám zakroutit krkem

- CZ24 News | 23. května 2023

ČESKO: Keller bez cenzury: Jan Keller píše dnes o tom, jak se český premiér radí s umělou inteligencí ohledně vládní politiky a o čem to vlastně svědčí.

Než šel oznámit svým spolustraníkům obsah balíčku opatření k ozdravení ekonomiky, poradil se premiér Fiala krátce s umělou inteligencí. Požádal ji o doporučení, co má své ODS vlastně říci. Tolik zprávy z médií.

Jak si přitom nevzpomenout na nesmělého mládence Františka Koudelku (skvěle zahraného Ludkem Sobotou), který uvěřil tomu, že bude úspěšný, pokud se bude řídit přehledem svých šťastných a kritických dní sestavených počítačem. Příští rok to bude již půl století, kdy jsme mohli poprvé zhlédnout legendární film *Jáchyme, hoď ho do stroje!*

V případě ostýchavého chlapce z vesnice zařídila umělá intelligence spoustu komických příhod, kterým se směje publikum dodnes. Případ až nezdravě sebevědomého Petra Fialy nás patrně tolik nerozesměje, i když vstupné za toto představení povinně zaplatí všichni.

Co má chasník Koudelka s panem premiérem společného? Oba se ošklivě spletli. Ten první se až po mnoha letech dozvěděl, že kondiciogram, podle kterého se tak svědomitě řídil, byl určen někomu jinému. V případě Petra Fialy jde o omyl dalekosáhlejší, komicky může působit jen na první pohled. Pan premiér je přesvědčen, že umělá intelligence dokáže generovat rady ku prospěchu celé společnosti.

Pokud by nad inteligencí aspoň trochu popřemýšlel, jistě by ho napadla řada otázek. Vezměme je od té nejjednodušší. Jestliže strojová intelligence dokáže poradit, jak určitá ekonomická či politická opatření prezentovat veřejnosti, proč jí nevyužít k sestavení samotného úsporného balíčku? Mohl být zcela racionální a generoval by pro všechny jen samé blaho. Doopravdy si pan premiér myslí, že je možné zcela exaktně a naprosto nestranně stanovit třeba to, zda zdražit vinařům na jižní Moravě víno? A domnívá se, že taková vědecká diagnóza vinaře přesvědčí, ať již dopadne jakkoliv?

S tím souvisí otázky mnohem závažnější. Jestliže je umělá intelligence schopna generovat programy a opatření, které prospívají celé společnosti, proč máme vlastně tolik politických stran? Každá z nich přece tvrdí, že jí jde o blaho všech. Má některá z nich pravdu, anebo lžou všechny? Proč je v Parlamentu dvě stě poslanců a nesedí v něm jenom jeden počítač, do kterého by Jáchym házel příslušné vstupy ke zpracování? A potřebovali bychom v tom případě vydržovat si ještě další počítač, který by generoval tytéž výstupy v honosných prostorách Senátu?

Pokud by se Petr Fiala trochu více zajímal o politologii, stěží by mu mohla uniknout obsáhlá literatura pojednávající o charakteru svobodné volby. Konstatuje se v ní, že neexistuje návod pro jediné správné řešení všech našich problémů. Pokud by takový návod k dispozici byl, žádnou svobodu rozhodování bychom nepotřebovali. Stačilo by, abychom jako stroje či spíše loutky poslušně tento návod krok za krokem naplňovali. Člověk, který by měl svůj vlastní a odlišný názor, by ostatním jen škodil. Naštěstí je to zařízeno tak, že problémy mívají více řešení, každé z nich má své výhody i nevýhody, každé někomu prospívá více, jinému méně.

Je smutné, že se to musí profesoru politologie připomínat, ale politika je o tom, že se různé skupiny střetávají v diskusi s cílem hledat mezi různými návrhy kompromisy přijatelné pro všechny. Pokud by umělá inteligence znala jediné správné řešení, pak by byla politika naprosto zbytečná a všechny ty diskuse v parlamentu a volby nějakých politických stran jsme si mohli ušetřit. O všem podstatném by rozhodovalo, zda Jáchym nakrmí počítač těmi správnými daty. My ostatní bychom se museli v zájmu nejvyšší inteligence výstupům z počítače ukázněně podřídít.

V dějinách filozofického a politického myšlení samozřejmě podobné návrhy byly. Společné měly to, že si vystačily bez demokracie, o které dokáže předseda dnešní ODS tak předpisově kázat.

Omyl Františka Koudelky neměl žádné tragické důsledky. Vedl jen k několika zábavným zápletkám v jeho osobním životě, které si i v reprízách divák rád vychutná. Omyly Petra Fialy patří do úplně jiné kategorie. Pokud se dostaneme do pozice platících diváků, žádný filmový happyend nás nečeká.

AUTOR: Jan Keller

ZDROJ: Časopis Argument